

Lipták Sándor

Trianon évfordulójára!

A magyar béke delegáció Apponyi Albert gróf vezetése alatt 1920. január 7-én érkezett Párizsba. Apponyi mellett, mint főmegbízottak, Bethlen István gróf és Teleki Pál gróf működtek.

A Chateau de Madridba internált delegáció január 15-én kapta meg a békefeltételeket, a következő napon Apponyinak alkalmat adtak arra, hogy a békekonferencia teljes ülésén ismertesse a magyar álláspontot. Apponyi francia, angol és olasz nyelven igyekezett a konferencia tagjait meggyőzni a Magyarországnak szabott feltételek igazságtalan és esztelen voltáról. De hiába! Éppen ilyen hiábavalók voltak azok a jegyzékek, amelyekben a magyar béke delegáció kimutatta a feltételek történelmi, gazdasági, néprajzi képtelenségeit s azt követelte, hogy a Magyarországtól való elszakításra ítélt területeken tartsanak népszavazást.

A magyar béke delegáció a béketanácshoz benyújtott jegyzékek tömegére május 5-én kapta kézhez a konferencia elnökének, Millerandnak a levelét. Ez a levél kijelentette, hogy a feltételek változatlanok s követelte a szerződésterv végleges elfogadását és aláírását.

Millerand kísérőlevele ezenkívül kilátásba helyezte, hogy a határok legkínzóbb igazságtalanságait a határkitűző bizottságok annak idején orvosolni fogják s kilátásba helyezte, hogy a Csehszlovákiához csatolt ruténföld autonómiát kap és maga dönthet sorsának irányítása felől. Köz tudomású, hogy a kísérőlevelnek sem az első, sem a második ígéretét nem váltották be!

Miután Apponyi a béke delegáció elnökségéről lemondott, a szerződést 1920. június 4-én a versaillesi kis Trianon kastélyban Bénérd Ágoston népjóléti miniszter és Drasche Lázár Alfréd írták alá. A nemzetgyűlés azt 1920. november 13-án iktatta törvénybe. Kihirdetése után mint 1921. XXX. törvénycikk került a magyar törvények tárába.

A 14 részből és 364 cikkelyből álló trianoni szerződés rettentően megcsönkította Magyarországot, a háború előtti 325 411 négyzetkilométernyi területéből nem hagyott meg többet, csak 92 833 négyzetkilométernyi területet, 20 980 000 lakosából csak 7 980 000 maradt! Vagyis elvette az ország területének háromnegyed részét, 72%-át, népességének kétharmadát, 64%-ot. Három és félmillió magyar anyanyelvű állampolgárt kiszakítottak természetes hazájából és arra kényszerítettek, hogy idegen, ellenséges uralom alatt éljen!

Ez annál súlyosabb igazságtalanság volt, mert másfél millió közülük a határ mentén élt, a Magyarországnak meghagyott területtel szoros összefüggésben.

A trianoni szerződés széttepte a történelmi Magyarország földrajzi egységét, amelyben az egyes részek gazdaságilag is fontos egységet alkottak! A Magyarországra rótt békefeltételek olyan súlyosak voltak, hogy azokat még a győztes nagyhatalmak országaiban sem fogadta egyhangú helyeslés. Aki csak részben is hozzájuthatott a valódi helyzet megismeréséhez, ellensége lett a trianoni szerződésnek! Egy jellemző példa: Charles Danielou francia író és miniszter könyvet is írt ellene. Az angol alsóházban hatvan tagú képviselőcsoport követelte a becikkelyezés megtagadását.

Aki ma magyarul érez és gondolkodik, tisztességes megemlékezést óhajt Trianon évfordulóján!

Tartalom

<i>Zalán Tibor</i> : A kor falára (publicisztika)	1. és 48. old.
<i>Lipták Sándor</i> : Trianon évfordulójára (cikk)	2. old.
<i>Sarusi Mihály</i> : Sajna de Paris (útirajz)	3. old.
<i>Ökrösné Bartha Júlia</i> : Hidrellez, a törökök tavaszünnepe (tanulmány)	6. old.
<i>Francis Ispay</i> : Yürükök közt Anatóliában (tanulmány)	8. old.
<i>Güngörmüs Naciye</i> : Magyar tudósok szerepe a török nyelvújítási mozgalomban (tanulmány)	16. old.
„Nem halok meg addig, amíg Őt haza nem hozzuk” (dokumentum)	19. old.
<i>Fazekas Sándor</i> : Horthy Miklós (cikk)	22. old.
<i>Szabó András</i> : Exodus (költői próza)	27. old.
<i>Szülőgyi Miklós</i> : '906-ba én három hétig a szűrű közepin álltam (szociográfia)	28. old.
<i>Seprosi-Czárán György</i> : Sziget (riport)	31. old.
<i>Lengyel Boldizsár</i> : Társadalmi problémák egy orvos szemével (interjú)	32. old.
<i>Nagy Molnár Miklós</i> : Adatok a mezőtúri fazekasság Gömör megyei kapcsolataihoz (tanulmány)	36. old.
<i>Ötvös László</i> : Sinay Miklós emlékezete (cikk)	40. old.
<i>Rigó József</i> : Cifra barokkban (színházkritika)	42. old.
<i>Zelei Miklós</i> : Szereplő vagyok magam is (tévécritika)	44. old.
<i>Rideg Gábor</i> : Simon Ferenc hetven éves (cikk)	45. old.
<i>Molnár H. Lajos</i> : Mitől nem szabad? (publicisztika)	47. old.
Mellékletben közöljük:	
<i>Ecseki Jánosné</i> : Rólunk írták (cikkbibliográfia)	
E számunkat <i>Francis Ispay</i> fotóival illusztráltuk.	
Simon Ferencről <i>Mészáros János</i> képeit közöljük.	
A piktoográfiákat és iniciálékat <i>Györfi Sándor</i> tervezte.	

Jászkunság

Társadalmi és kulturális folyóirat. 1992. XXXVIII. évfolyam 3. szám.

Megjelenik kéthavonta 48 oldalon, A/4-es nagyságban.

A szerkesztőség címe: 5000 Szolnok, Kossuth L. út 2. fszt. 65.

Telefon: (56) 37-610

Szerkesztőségi fogadóóra: szerda 10-13 óráig

Főszerkesztő: Körmendi Lajos

Olvasószerkesztő: Dorkovics Ágnes

Technikai szerkesztő: Dede Géza

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Szerkesztőbizottság: dr. Botka János, Csatári Bálint, Fekete-Szabó Sándor, Györfi Sándor, dr. Kerékyártó T. István, Körmendi Lajos,

dr. Mrena István, Sarusi Mihály, dr. Szabó László, dr. Tóth Albert

Kiadja a Versegly Ferenc Megyei Könyvtár,

5001 Szolnok, Kossuth tér 4. Pf. 139 Telefon: (56) 41-333.

Felelős kiadó: Bertalanné Kovács Piroska

Készült a Versegly Ferenc Megyei Könyvtár nyomdájában.

Felelős vezető: Bertalanné Kovács Piroska

Megvásárolható Jász-Nagykun-Szolnok megye közművelődési intézményeiben (könyvtárak, művelődési házak, múzeumok). Előfizethető rózsaszín postautalványon a Versegly Ferenc Megyei Könyvtár címén. Csekken történő megrendeléskor kérjük feltüntetni a Jászkunság nevét.

Egyes szám ára: 38.-Ft

Előfizetési díj egy évre: 228.-Ft

ISSN: 0448-9144